

Слід зауважити, що подібні явища впливу значимих політико-соціальних подій у світі на лексичне збагачення словників відбуваються не тільки в Німеччині.

Словник сучасної української мови та сленгу «Мислова» назвав «коронавірус» словом 2020 року. Крім того, більшість найважливіших слів також пов'язані з пандемією.

Так, головними минулого року назвали слова «пандемія», «карантин», «індофемія», «самоізоляція», «вакцина», «дистанційка», «перемир'я» та «криза», йдеться на сайті словника.

Зазначається, що всі вибрані слова минулого року вплинули на життя людей, а відтак і на мову.

Як повідомляла преса раніше, у 2020 році було так багато резонансних подій, що Оксфордський словник не зміг вибрати традиційне «слово року», йому довелося назвати такими кілька слів та виразів.

Список використаних джерел:

1. Пастух І. Німецький сленг: інтегративні особливості неологізмів сьогодення. *Мандрівець*. 2010. № 4. С. 76.
2. Barkowski H., Krumm H.-J. *Fachlexikon Deutsch als Fremdsprache und Zweitsprache. Tübingen: A.Francke*. 2010. S. 384.
3. Dennis L. N. *Neologismen in der deutschen Gegenwartssprache. Tuscaloosa, Alabama*. 2013. S. 94.
4. Duden. *Die deutsche Rechtschreibung. Neue Auflage. Duden Verlag*. 2020. S. 1294.
5. Hellwig G. *Kennen Sie die neusten Wörter? Verlag: Humboldt-TB-Vlg., München*. 1992. S. 157.

Ключові слова: лексика, суспільне життя, збагачення мови, поповнення словників, архаїзми.

Key words: vocabulary, social life, language enrichment, replenishment of dictionaries, archaisms.

АНІСІМОВА ЮЛІЯ ПАВЛІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
викладач кафедри іноземних мов*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЮРИДИЧНОЇ ЛІНГВІСТИКИ В УКРАЇНІ

Якщо лінгвістика – наука про мову, її сутність, будову, функціонування та розвиток, правознавство – наука про об'єктивні закономірності розвитку держави і права, їх місце і роль у суспільному житті, то юридична лінгвістика – це міждисциплінарна наука про роль і функції мови в юридичній теорії та практиці. Об'єктом юридичної лінгвістики

є мова, яка функціонує в царині юридичної науки й освіти, правотворчій, правозастосовній практиці й судочинстві [2, с. 381].

Мова – це невід’ємна частина права та юриспруденції в цілому, ці елементи тісно переплітаються один з одним ще з давніх часів. Їх вивчення, аналіз та дослідження, повинно стати невід’ємною складовою сучасної науки, бо чіткість, логічність і точність, це запорука правильно складеного законодавчого або юридичного документа. Актуальність юридичної лінгвістики у сучасному світі є дуже вагомою, оскільки саме вона вивчає та вдосконалює джерела юридичних та законодавчих актів, які регулюють державний апарат та країну в цілому. Сучасний розвиток суспільства та євро інтеграційні процеси в державі, вимагають нових змін та правил у формуванні юридичної лінгвістики [1, с. 133].

Появу юридичної лінгвістики зазвичай пов’язують з іменем німецького вченого Адальбертом Подলেখом, зокрема, з публікацією у 1976 році його праці «Юридична лінгвістика». Водночас, слід відзначити, що мовою оригіналу дослідження вченого має назву «Rechtlinguistik», адекватним перекладом якої є правнича лінгвістика. Однак, ми послуговуємось усталеним в правничій літературі перекладом саме як «Юридична лінгвістика», хоча погоджуємось щодо доцільності використання терміно-поняття «правнича лінгвістика». На думку А. Подলেখа, юридична лінгвістика являє собою систему засобів та результатів досліджень у міжгалузевій сфері, предметом якої є взаємозв’язок мови та права (у контексті сучасних досягнень лінгвознавства) [3, с. 23].

Юридична лінгвістика розглядається не тільки як галузь мовознавства або юриспруденції, а й окрема наука, що виконує власні завдання, має арсенал понять, методів, прийомів аналізу, розробляє термінологічний апарат.

Юридична лінгвістика вивчає:

- мову як найважливіший засіб правової комунікації, засіб правового пізнання та засіб передачі правової інформації у суспільстві;
- засоби мовного вираження правових понять і категорій на різних рівнях: лексичному, лексико-семантичному, граматичному;
- генезис та історію розвитку мови права;
- функціонування мовних одиниць у юридичному мовленні;
- лінгвистичні особливості юридичного тексту, його жанри і різновиди [4].

Сьогодні існує проблема підготовки фахівців з юридичної лінгвістики. Однією з таких перепон є відсутність розроблених і кодифікованих в Україні методичних рекомендацій щодо проведення криміналістичних лінгвістичних експертиз. Зараз доводиться керуватися лише загальними рекомендаціями, визначеними Науково-методичними рекомендаціями з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень. Окрім того, залишається сподіватися на зростання інтересу до якісних юридико-лінгвістичних експертиз з боку державних і приватних структур. А попит на лінгвістів-експертів на ринку

праці неминуче призведе до виділення юридико-лінгвістичної підготовки студентів-філологів у межах окремої спеціальності, а не вибіркової спеціалізації [5].

За 15 років інтенсивних досліджень з різних проблем перетину предметів мови і права східнослов'янська юридична лінгвістика довела своє право на існування серед міждисциплінарних наук, але дисципліна все ще на початку шляху. Найголовніше, як видається, полягає в тому, що у неї ще є можливість вибору, по якій моделі їй розвиватися. На сьогодні тематичні сфери юридичної лінгвістики розвиваються досить відособлено, що обумовлено відмінностями предметів вивчення, які диктують вибір певного підходу. Диференціація досліджень неминуча, з одного боку, через безлічі рівнів в мовної та мовленнєвої системі, з іншого боку, через що збільшується специфікації права і ускладнення його системи. Неминуча відособленість предметно-тематичних сфер не повинна перешкоджати, однак, більш сильної інтеграції різних наукових шкіл, що діють в рамках однієї тематичної сфери. Всередині тематичних сфер помітні елементи різних моделей.

Потрібен не просто облік «чужих» результатів, а більш інтенсивна дискусія між різними школами, узгодження дефініцій основних понять, домовленість по стратегічним завданням дисципліни, більш активне і критичне сприйняття досвіду західної юридичної лінгвістики. Останнє стосується, перш за все, дискурсивного аналізу та аналізу тексту [1, с. 134].

В Україні вкрай необхідне підключення фахівців корпусної лінгвістики, за допомогою яких повинні бути створені доступні, надійні і великі бази даних. Йдеться, в першу чергу, про термінологічні тезауруси і корпусах текстів різних жанрів юридичного дискурсу. Треба зауважити, що юридична лінгвістика розвивається дуже швидко, бо ця наука є дуже важлива та потрібна у поглибленому вивченні юридичної мови. Ця наукова дисципліна формується й розвивається з урахуванням досягнень лінгвістики та юриспруденції, підтвердивши положення про зв'язок мови і суспільства. Сьогодні вона ще не отримала статусу окремої науки й поки сприймається лінгвістами як дослідження на стику мови та права [1, с. 134–135].

Отже, юридична лінгвістика – молода міждисциплінарна наука, яка перебуває на стадії становлення у світі взагалі й в Україні зокрема. Актуальність подальших наукових пошуків зумовлена необхідністю, по-перше, узагальнення напрацювань українських і зарубіжних учених на теренах дослідження проблем, що перебувають на стику права і лінгвістики, по-друге, обґрунтування статусу юридичної лінгвістики як окремої науки, співвідношення об'єкта і предмета юридичної лінгвістики, виділення, уточнення й деталізації основних напрямів наукового пошуку, по-третє, обґрунтування статусу юридичної лінгвістики як окремої навчальної дисципліни і наукової спеціальності, по-четверте, ефективного використання лінгвістичних знань у правотворчій, правозастосовній практиці й судочинстві.

Список використаних джерел:

1. Дерещ В. С. Юридична лінгвістика в Україні: здобутки та перспективи. *Міждисциплінарні наукові дослідження: особливості та тенденції*. Т. 4. 2020. С. 133–135.
2. Карпенко Ю. О. Мовознавство. Українська мова: Енциклопедія. 3-є вид., зі змінами і доповненнями. Київ. 2007. С. 381.
3. Мінченко О. В. Юридико-лінгвістична теорія як складова загальнотеоретичної правничої науки: пропедевтичний аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Право*. Т. 63. 2021. С. 22–26.
4. Артикуца Н. В. Юридична лінгвістика як новий перспективний напрям міждисциплінарних досліджень: веб-сайт. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/2461> (дата звернення: 06.06.2022).
5. Доценко О. Л. Лінгвістична експертологія в системі підготовки студентів-філологів: веб-сайт. URL: <http://elar.naiau.kiev.ua/jspui/bitstream/> (дата звернення: 06.06.2022).

Ключові слова: лінгвістика, право, правничі термінологія, кодифікація, мова.
Key words: linguistics, law, legal terminology, codification, language.

ВИДИШЕВА ОЛЬГА ГЕОРГІЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
викладач кафедри іноземних мов*

ЛАТИНСЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ У ФРАНЦУЗЬКІЙ ЮРИДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Стаття присвячена аналізу присутності латинських запозичень у французькій юридичній термінології. Латинізми змінили лексичну парадигму французького слова. Поряд із споконвічною основою, що вживалася у сфері повсякденної мови, зміцнюються латинізми тієї ж семантики, що розповсюджувалися у сфері наукової мови. За допомогою латинізмів створюється абстрактна лексика французької мови, латинізми запозичуються насамперед для позначення абстрактних понять, пов'язаних з розвитком науки, державності, освіти, культури. Незважаючи на те, що латинь більше не є мовою права, вона залишила значний слід у юридичній термінології сучасних мов як з точки зору стилю, який, мабуть, відображає ритм правової латині, так і щодо лексики. Як зазначає Маттіла, у романських мовах та в англійській мові лексика, яка сягає корінням у правову латину, в основному з'являється в оригінальній формі або трохи модифікована [1, с. 136].

Показовою є структура запозичень у французькій юридичній термінології, яка говорить про консервативність юридичної термінології будь-якої мови. У цьому випадку наочним доказом цього є терміни-латинізми, що становлять половину запозичень і не асимілювалися